

DEBRECZEN

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József kir. herceg-u. 1. - Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona
Előfizetési ár egy hóra 35,000 K

Debrecen zenei élete

Füredi F. Gusztáv téli hangversenyprogramja fekszik előttünk. Nagy lelki gyönyörűséggel olvassuk a kiváló zenész és esztétikus több hangverseny-rendezését felölelő munkatervét, amelyben nemcsak ígéretek, de megkötött szerződések alapján igazán és ennek a szónak nemesebb értelmében vett világhírű zene- és énekes művészek, zenekarok felléptét és közreműködését jelenti be a jövő hóban kezdetét veendő hangversenyszerezen küszöbéről.

A Füredi hangversenyeinek sorozatát még értékesebbé teszi az a körülmény, hogy minden egyes hangversenyt bevezető, ismeretterjesztő szabadelőadások fognak bevezetni s erre a célra Füredynek — aki maga is egyike legkiválóbb országosan ismert zenetörténelmi íróinknak, előadóinknak, — sikerült megszerezni az ország legkiválóbb zeneesztétikusait.

Ugyancsak nagy örömmel töltötte el lelkünket a Füredi felhívás saif nyomon követő másik hangversenyszorozatot hirdető felhívás, az, melyet a *Debreceni Zenekedvelők Köre* bocsájított ki, munkaprogramjával semmivel sem maradván az előzően méltatott hangversenytervezet mögött, szintén a legelső sorban álló zenei kiválóságok közreműködését jelentvén be.

Jóleső örömmel állapíthatjuk meg ezek után, hogy a hajdanán zenei életének fejlettségéről és magas színvonaláról ismert és a háborús viszonyok miatt visszafelé fordított s lecsuszott Debrecen, ebben a szezonlan megéli renaissance-korát, annál inkább, mert zenei életünk újból való felvirágzását mindenképen elő fogja segíteni Kardoss Géza színigazgató is, aki az idén operaelőadásokat fog tartani, a rendelkezésére álló helyi művészi erők mellett fővárosi vendégszereplésekkel is.

Debrecen ezek szerint a jövőben ismét el fogja foglalni a nagyobb vidéki városok sorában azt a helyet, amelyet évtizedeken keresztül yereflenül tartott hangversenyrendező, zenekedvelő társaságai jóvoltából, amely kulturegyesületek egymást igyekeztek felülmulni a művészi produkeciók biztosításában. Az a város, amelynek falai közt az ország legelső operaegyüttese működött, a most már Csokonairól elnevezett színház színpadán, jóval a m. kir. Opera létesítése előtt, a vidéki színészetben feledhetlen *intendatura* alatt s amely több mint egy félszázaddal ezelőtt felállította az országnak immáron sorban, a fővárosi zenekolák után legelől következő *Zenedéjét*, a jövőben ugyanaz lesz, ami volt, az ország első vidéki zenei városa.

(Sz.)

Süket fülekre talált Apponyi Gentben

A Népszövetség közgyűlése Apponyi ismételt felszólalása ellenére végleg elutasította a kisebbségek sérelméről szóló javaslatot

Genf, szeptember 20. A nemzetek szövetségének közgyűlése ma délelőtti ülést tartott. A közgyűlés tárgysorozatán egyebek között a hatodik bizottság jelentése szerepelt a *kisebbségek védelme* érdekében követendő eljárásról. A közgyűlés elé a következő határozati javaslatot terjesztették:

A közgyűlés tudomásul veszi a hatodik bizottság jelentését a kisebbségek védelme ügyében és a következő határozatot fogadja el:

A közgyűlés helyesli a jelentésnek azt a részét, amely a tanács és a titkárság munkájáról, továbbá azokról az intézkedésekről szól, amelyet a közgyűlés határozatának végrehajtása ügyében tettek. A jelentésnek ez a része a kisebbségek védelme ügyében a kiegészítő jelentés 6-ik paragrafusának 7-ik fejezete értelmében követendő eljárással foglalkozik.

A magyar delegáció nevében Apponyi Albert gróf szólalt fel a napi rendek pontjához és a következőket mondotta:

— A magyar delegáció sajnálatára nem fogadhatja el az imént benyújtott javaslatot, amelynek értelmében a közgyűlés fenntartás nélküli elismerést szavazna meg a tanácsnak és a főtitkárságnak a kisebbségi kérdésben követett eljárásért.

— Néhány nappal ezelőtt a közgyűlés ülésén szerencsém volt rámutatni a kisebbségi eljárási szabályok ama hiányosságaira, amelyek szerintem *lehetetlennek teszik, hogy velük kielégítő eredményt lehessen elérni*. Fel is vettem bizonyos irányeszméket, amelyeket azonban nem formuláztam javaslatképpen, mert szerintem a közgyűlés nem hozhat határozatot a tanács eljárási módjaira nézve, minthogy a tanács a nemzetek szövetsége egyezségokmányának szellemében autonómtestület. En tehát csak irányeszméket vetettem fel és ezeket a tanács szíves figyelmébe ajánlottam. Ezeket az irányeszméket mindazonáltal élénk bírálat tárgyává tették a bizottság tárgyalásai keretében, amelyeken sajnos, részt nem vehettem, néhány napra el kellett távoznom Genfből. Nem volna helyénvaló ezekre a bírálatokra a közgyűlés ülésén válaszolni, csupán azt akarom megjegyezni, hogy szerintem nem áll az, ami a bírálat sarkpontja volt, hogy t. i. *ezeknek az irányeszméimnek az elfogadása a kisebbségi szerződés módosítását tenné szükségessé és ezt az állítástom kész vagyok bizonyítani, amikor a kérdésekre visszatérünk. Most csak újból a tanács figyelmébe ajánlom az előbb említett irányeszméket és anélkül.*

hogy névszerinti szavazást kérnék, kijelentem, hogy a magyar delegáció, ha ilyen szavazást rendelnek el, a szavazástól tartózkodni volna kénytelen.

Apponyi Albert gróf után Hymans, Belgium delegátusa szólalt fel. Azokat az irányeszméket, — ugymond, amelyről most Apponyi Albert gróf ismételt megemlékezett, a bizottság kebelében behatóan megvitattuk és ott minden oldalról megvilágítottuk, végül pedig illetékes mérlegelés céljából a nemzetek szövetségének tanácsához tettük át. Legyen meggyőződve Apponyi Albert gróf arról, hogy a tanács mindig nyitva áll minden javaslatnak, amelyről azt

a meggyőződést szerzi, hogy munkájának sikerét előmozdítja.

Ezután Franciaország nevében De Jouvenel szólalt fel. Csak azt kívánja megjegyezni, — ugymond, hogy a jelentésben foglalt kérdéseket s a jelentés klauzuláit a hatodik bizottság kebelében, ahol pedig minden állam képviselve volt, beható vita után egyhangulag fogadták el.

A nemzetek szövetsége közgyűlése ezután elfogadta a kisebbségi kérdésről szóló jelentést és azt a határozatot, amely *teljesen jóváhagyja a nemzetek szövetsége tanácsának a kisebbségek kérdésében folytatott munkásságát*.

Sztanykovszky Tibor Tisza meggyilkolásáról újabb történetet mondott el

A gyilkosságot nem beszélték meg előre

Budapest, szept. 22. Az egyik fővárosi esti lap hosszabb cikkben számolt be arról a vallomásról, a melyet a Tisza-gyilkosság egyik elítélte, Sztanykovszky Tibor százados, a Csillag-börtönben tett védelem előtt a Tisza-per újabb felvételével kapcsolatban. Kijelentése szerint a gyilkosság elkövetésekor tényleg ott volt a Tisza-villában, azonban a gyilkosság lefolyását egészen másképpen adja elő, mint ahogyan azt az ítélet megállapította és tettestársaiként új neveket említ. — Szerinte a gyilkosság teljesen öltetszerűséggel történt, azt előtte nem beszélték meg. A katonatanács utasítása szerint több teherautón jártak be a várost, hogy összeszedjék a fegyvereket. Így érkeztek a Tisza-villa elé, ahol nagy tömeg volt. Jelen volt Szántó Béla, a későbbi népbiztos, Korvini Árpád és Leyer 26. gy. ezredbeli hadnagy, valamint Girthler huszár főhadnagy. A villa előtt Szántó Béla indítványára elhatározták, hogy a forradalomra nézve veszélyes Tisza Istvánt elfogják. A kiskapun dörömböztek, mire Csermák né házimesterné nyitotta ki a kaput. A csendőrök ellenállás nélkül megadták magukat.

Mire — mostani vallomása szerint — Sztanykovszky a hail feljártához ért, eldörbültek a lövések. Erre a hallba rohant, ahol Tisza véreben fetrengett. Szántó, Korvini és Leyer ekkor lerohantak az udvarra. Szántó az ő kérdésére azt mondotta, hogy Tiszánál revolver volt, ellenállástól tartottak. Tisza dacosan büszkén fogadta őket, ezen felbőszültek és ezért lötték agyon.

Sztanykovszky szerint tehát a halóság az, hogy Hüttner, Dobó,

Gertner és Kéri Pál nem vettek részt a gyilkosságban.

Arra a kérdésre, hogy miért vállalta akkor magára Hüttner a gyilkosságot, Sztanykovszky azt válaszolta, hogy Hüttner a kommun alatt besugója volt Korvin Klein Ottónak. Az ő besugója alapján végeztek ki Nyikolényi rendőrfogalmazót és Temzer ügyvédet. Hüttner biztatást kapott, hogy ha a Tisza-ügyben megmarad vallomása mellett, akkor a kommun alatti büneiért nem vonják felelősségre, a Tisza-perben kegyelmet fog kapni.

Sztanykovszky azt mondta, hogy a védő tegye lehetővé, hogy az emondottakat a hatóságok előtt is jegyzőkönyvbe mondja.

A védő eljár illetékes helyen ebben az ügyben.

Az olaszok magyar búzát akarnak vásárolni

Budapest, szeptember 22. Olaszország igen komolyan érdekelténi kezd a magyar búzakereslet iránt, ami annál inkább történhet meg, mivel október 1-én életbe lép a magyar-adiári tarifája és ennek felhasználásával már 300 ezer koronáért Tiszte tudjuk eladni búzáinkat. Arról van ugyanis szó, hogy az olasz kormány az Ausztriától elszakított területet, amelynek élelmezése eddig amerikai búzával történt, a jövőben Magyarországból kiszállítandó gabonával kívánja ellátni. Ugyanis az idén a magyar buza minőségileg fellette áll az amerikai búzáknak. Az olasz kormány 15 ezer vagon búzát kíván tőlünk megvásárolni.

Popovics Londonba vitte a valuta reform-tervezetet

Budapest, szeptember 22. Popovics Sándor, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke már hosszabb idő óta külföldön tartózkodik. Értesülésünk szerint a napokban várják haza és külföldi útjának utolsó állomása London lesz.

Bankkörökben elterjedt hírek szerint Popovics magával vitte Londonba azt a tervezetet, amelynek alapján a magyar kormány megvalósítja a valutareformot.

Meghalt Tollagi Adolf, a népszerű komikus

Budapest, szeptember 22. A régi magyar színészgárdának ismét egyik kitűnő népszerű tagja dőlt ki az élők sorából. Tollagi Adolf, az egykori Népszínház híres komikusa ma reggel 63 éves korában meghalt. A Népszínház megszűnése után nyugalmába vonult. Tollagi Adolf két héttel ezelőtt jött haza Csongrádról és tegnap este szivgörcsök támadták meg és ma reggel szivgyengeség következtében 7 órakor meghalt.

Második Magyar banda Budapesten

A fiatal Magyar Imre zenekara ma az első a fővárosban a Kiss Béla — szintén Debrecenből elszármazott zenekara mellett.

A harmadik, valószínűleg művészi sorrendben is így következő fővárosi zenekar szintén Debrecen hírnevére fog dicsőséget hozni.

Ennek a zenekarnak ugyanis id. Magyar Imrének, a Magyar dinasztia fejének városunkban is kedvelt Józsi fia lesz a vezetője, aki az általa szervezett elsőrangú bandával a *Bodó kávéházban* fog hangversenyezni.

Egy kitűnő művész lesz szegényebb a Józsi fiú távoztával Debrecen s egy kiváló magyar művész muzsikussal gazdagabb az ország első városa Budapest.

Feltalálták a száj- és körömfájás elleni szerumot

Budapest, szeptember 22. Egy dán állatorvos feltalálta a száj- és körömfájás szerumát. Vestring dán állatorvos hosszú idő óta kísérletezett az új szerrel és most közhírré teszi, hogy sikerült megtalálnia a száj- és körömfájás biztos gyógyításának módját. Egy szerumot talált fel, amelyet dr. Waibum módszere alapján szénsóból állított össze.

Lenovább butoraktár

Kossuth-u.5. Gambrinus átjáró

Hálószoba, ebédlő
konyha berendezés

raktáron

Bálint Sándor
műbutorasztalos.

A belügyminiszter megsemmisítette a debreceni zsidógimnázium segélyéről szóló közgyűlési határozatot

Ismeretes, hogy Debrecen város közgyűlése néhány hó előtt 10.000 aranykoronányi segélyt szavazott meg a debreceni zsidó reál-gimnázium építési költségeire. Az egyhangúlag hozott határozatot felterjesztették a belügyminisztériumba, amely — mint értesülünk — a közgyűlési határozatot nem hagyta jóvá, hanem helyt adott Haendel Vilmos dr és társai fellebbezésének.

Az adományozó határozatot megsemmisítő belügyminiszteri leirat ugyanazokat az indokokat említi, amelyek már a Haendel-féle fellebbezésből ismeretesek. — Elmondja, hogy Debrecen városának elsőbrendű szükségletei vannak, mint a zsidógimnázium, a zsidó diákság elhelyezkedhetik más helybeli középiskolákban, továbbá, hogy a zsidóság maga sem kívánta egységes akarattal a gimnázium felállítását.

A „Debrecen” annakidején tág teret engedett azoknak az érveknél, amelyek a zsidógimnázium felállítását anyagi és egyéb szempontokból aggályosnak találták, éppen ezért egyik részről sem valószínűnek bennünket, ha most a belügyminiszteri rendelettel kapcsolatban leközlük az alábbi sorokat, melyeket ebben az ügyben tá-

jékoztatás céljából kaptunk a következőkben:

Kétségtelen tény, hogy Debrecen város közgyűlése egyhangúlag szavazta meg a tízezer korona segélyt. Kétségtelen tény az is, hogy a közgyűlési határozat abban a nemes és megszakítatlan tradícióban gyökeredzik, amely minden felekezeti iskolájának jelentős támogatást juttatott. Vitan felül áll az is, hogy a debreceni zsidóság azzal a kétezer néhány száz millió befektetéssel, amellyel reál-gimnáziumát létrehozta, a kultúra iránti nagy érzékének adott kifejezést. — Ezekkel szemben a fellebbezőknek ezuttal helybenhagyott érveit nem éppen helytálló. Az az állítás, hogy a gimnázium ügye nem elsőrendű, rögtön elesik, ha tudjuk, hogy ez az intézet ma már közel 300 növendéket oktat, köztük több keresztény tanuló is még több elszakított területekről származót, akik menekülni akarnak a cseh és oláh iskolák lelkétől és kétségéből. — A második érv is igen gyenge. Teljes lehetlenség, hogy az alsó osztályokban amugy is túlszűrt helyi középiskolák felszívjanak háromszáz zsidó-diákot.

Folyik a nyomozás a hamis milliók terjesztőinek bűnjében

A védők Friedländer Chaim szabadlábra helyezését kérik

A letartóztatásban levő Friedländer Salamon, Chaim és Friedländer Frigyes bűnjében a vizsgálat még mindeztől sem nyert befejezést, — sőt az a legnagyobb eréllyel folyik. A vizsgálóbírószágra egyre-másra vezetik fel a gyanúsítottakat, akiket külön-külön, de néha együttesen hallgat ki *Preisberger Jenő* dr vizsgálóbíró, a ki az egész vizsgálatot maga vezeti.

A vizsgálat legújabb adatai felől még nem közöltek semmit a sajtóval. — A védők újabb arra kérik, hogy beadványban Friedländer Chaim szabadlábra helyezését kérik. Friedländer Chaim volt az, aki legelőbb beismertő vallomást tett arról, hogy Friedländer Frigyes hova rejtette a milliókat és a védők szerint az ő szerepe már tisztázódott.

Ujabb hólapda-ügy Debrecenben

A rendőrség erélyes nyomozást indított

Pár nap óta a Debrecen rendőrségét újra hólapda-szelvényekkel folytatott üzérkedés ügyének kinyomozása foglalkoztatta. Ebben az ügyben a nyomozás Széles Károly debreceni lakos feljelentésére indult meg. A feljelentő a rendőrségen előadta, hogy ő napokkal ezelőtt egy helybeli kereskedő által kibocsátott 6500 korona névértékű hólapda-szelvényt vásárolt egy vég vászonra.

A vászon kiadása azonban késett, ugyanarra, hogy kénytelen volt feljelentését megtenni.

Kihallgatása után a rendőrségről detektívek szállottak ki a feljelentett kereskedő üzletébe. Ott házkutatást tartottak. Ennek során lefoglaltak igen sok hólapda-szelvényt és több más, a hólapda terjesztéséhez szükséges nyomtatványokat.

Beidézték a rendőrségre a kereskedőt, aki kihallgatásakor elmondta, hogy ő tényleg forgalomba hozott hólapda-szelvényeket. Kihallgatásáról jegyzőkönyvet vettek fel s az ügyet áttették a kir. járásbíró-sághoz.

Schuschitzky János és Társa

cég, mint a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. kerületi kizárólagos képviselője, szállít szobafűtésre

Ha salgótarjáni darabos szén
hazaszállítva forgalmi adóval együtt mázsánként 57.000 koronáért

Elsőrendű porosz fűtőszén
és kokszt állandóan raktáron.

Telefon 12-48, 12-62.

Az új valuta neve: „új korona” lesz?

Bud János pénzügyminiszter ezen a héten a nemzetgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslatok szövegét vizsgálja felül. Minthogy az őszi ülészekben a költségvetésen kívül egész sereg törvényjavaslat kerül a nemzetgyűlés elé, a pénzügyminisztérium illetékes osztályai ban erősen folyik a törvényt előkészítő munka. Bud János pénzügyminiszter ezidő szerint a valorizációs törvényjavaslatot tanulmányozza. Erről a kérdéssel tárgyalt ma hosszasan Varga Imre dr pénzügyi államtitkárral is. Ma a legvitatottabb kérdéssel, a hadikölcsönkötvények valorizációjáról tárgyaltak. A törvény előkészítő munkálatok miatt késik a valutareform kérdésének megoldása. Az új valutáról a legtöbb pénzügyi szakember már elmondta véleményét vagy a sajtóban, vagy magának Bud János pénzügyminiszternek, ki előtt most erről a kérdéssel a legkülömbözőbb tervezetek fekszenek.

Beavatott helyről szerzett információk szerint a valutareform ügyében a közeljövőben törvényjavaslat fog készülni. Arról azonban, hogy ezt a törvényjavaslatot mikor terjesztik a nemzetgyűlés elé — ezidő szerint illetékes helyen közlést nem tesznek. — Hír szerint az új valuta neve „új korona” lesz.

A valorizációs törvényjavaslatok munkája miatt elhalasztódtak azok a tárgyalások is, amelyek a forgalmi-adó revízióját célozzák. Ennek végleges megvalósításáról Varga Imre pénzügyi államtitkár három hét múlva fog az érdekeltekkel tárgyalni.

Varró iparosok!

legújabb szabvány szerkesztik be

cérna és fonál,
gépi. gépaikatész s.b.
szükségletükre!

Szilágyi Lajos kézimunka és műanyag
üzletben, Széchenyi-u. 1.

Értesítés.

A nagyérdemű hölgyközönség tudomására hogy

női divat szalonomat
megnyitottam

Lódy Ilona Ómalom-u.
1. szám.

Utak, udvarok Kiburkolását

faragott és faragatlan természetűvel, valamint téglával és betonnal jutányosan vállal

Bartha István és Társai

kővezőmesterek

Debrecen, Ispodály-u. 3/B
Telefon 7-55.

Makulatura

papir
kapható
lapunk nyomdájában

Iózséi kir. herc-utca 1 szám.

Színház

A Csokonai színház műsora:

Szept. 23.: „A nagyhercegnő és a pincér“. B) bérlet. Vigjáték.
Szept. 24.: „Papa“. Kardoss Géza felléptével. C) bérlet.
Szept. 25.: „Offenbach“. Operette. Új betanulással. D) bérlet.
Szept. 26.: „Offenbach“. Operette. Bérletszünet.
Szept. 27.: Délután „Dolly“. Operette. Olcsó helyárak. — Este: „Offenbach“. Operette. Bérletszünet.

A nagyhercegnő és a pincér

(Bemutató előadás.)

Alfréd Savoír nagyon is egyoldalú nézőpontból festi az Oroszországból, a bolsevista rémuralom elől elmenekült nagyhercegnőket és nagy hercegeket. Ugy mutatja be őket, mint akik kijárták a csirkefogás és a büntető törvénykönyvbe ütköző büncselekmények gyakorlásának — mind a tizenhárom iskoláját s akik olyan durvaságokat vagdosnak egymás fejébe, amilyeneket nehéz elképzelni tönkrement főurak ajkairól elhangzottan. Mi a magunk részéről legalább is alig hisszük, hogy ilyen menekült nagyhercegek és nagyhercegnők kóborognának a világon, — akármilyen rossz viszonyok között élők is. A két főszereplő, a nagyhercegnő és a pincér ilyen tulzott karrikerizációját az a körülmény menti, hogy a darab szövege eredeti operette librettoinak készült, de a jó izlésű francia zeneszerző nem volt hajlandó ehhez a szöveghez muzsikát írni. Okosan is cselekedte.

A vigjátékká előléptetett darab meséje szerint egy menekült nagyhercegnő (Halassy Mariska) és egy pincér szeretik egymást. De a nagyhercegnő mezeiállásnak tartja a pincérral való törvényes egyesülést, holott a valóságban a pincér a svájci köztársaság elnökének a fia, aki egy tucat nagyszállodának a tulajdonosa. Az alpincér tehát beáll katonának s mint katonatiszt kéri meg az előítéletes nagyhercegnő kezét.

A darabot Heltai Jenő fordította, aki Savoír Alfréd elmésségeit érezhetően halkította. Az ő finom ötletessége itt-ott szinte kikíváncsít a darab erős, rikító színű tónusából.

Az itt elmondottak azonban nem jelentik azt, hogy a darabon kitűnően ne lehessen mulatni. Sőt! Eltekintve az eltekintendőtől, a közönség pompásan szórakozott a darab kacagtató jelenetein, vaskos helyzet komikumain s nem nehéz megjósolni, hogy nagy lesz a közönség érdeklődése a darab további előadásai iránt is.

Mert irodalmi, művészeti törekvések ide és oda, a közönség mulatni, kacagni akar.

Az előadás a maga mintaszerűségével Bársony Aladár elsőrangú rendezésében igazán semmiben sem maradt a fővárosi bemutatkozó előadás kvalitásai mögött.

Halassy Mariska kiváltságos, finom művészete diktálta a magasan álló színvonalat s adott tempót az összesnek. A darab jövőjére nézve döntő sikert aratott alakítása, feltűnést kelteve toalettjeivel is.

A vezető férfi szerepben Rajz Ferenc nyújtott kiváló, jóízűen öleltetés a Tamás Benő alakítása s jellegzetesen humoros a Szigeti Jenő lezúllott nagyhercege. Nagyon kedves és közvetlen Timár Kató kis szerepében is s mint mindig, ellenállhatatlanul kacagtató Halassy Etel áratlanul álló művészi készsége.

Az előadás iránti érdeklődést emeli a harmadik felvonás színes tömegjelenete s a pazarul berendezett tánc

lokál, ahol a debreceni Hungria kávéház jazz bande-ja játszik s ahol különböző táncokat mutatnak be a szintársulat tagjai. Sz. Z.

Színházi iroda jelentése.

B) bérletben Kerül ma szerdán színre a tegnapi bemutatóján nagy sikert ért francia vigjáték „A nagy hercegnő és a pincér“. A darab hatását fokozzák a 3-ik felvonásban a „The five Jazz-Kings“ eredeti Jazz-

Band zenéje mellett Tamás Benő és Károlyi Vilmos táncai.

Csütörtökön C) bérletben Kardoss Géza felléptével a „Papa“ — Fleurs és Cailavet, a francia vigjáték írók királyainak páratlan szellemességi vigjátéka, amelynek keretében Hermann Manczi az új szubrett és Bársony Aladár mutatkoznak be a bérlő-közönségnek.

„Offenbach“, ez a halhatatlan mester legszebb melodramáiból ószszeállított gyönyörű zenéjű operet-

te Remete Géza főrendező új beállításában előadásra készen várja pénteki felújítását. A szereplők és az egész személyzet áthatva a mester szellemétől, minden erejét megfeszítve a legjobbat produkálja a siker érdekében.

A mozgószínházok műsora:

Meteorban csütörtökön „Orient“ Világattrakció! Maria Jacobini és Harry Liedtke főszereplésével! — Előadások 7 órától.

Kijavítható-e a Kistemplom

Biczó Gyula és fia építésszek megoldást találtak a templom kijavítására

Biczó Gyula és fia építésszek a nemrégien bezárt Kistemplom megnyitására vonatkozólag meglepő ajánlatot nyújtott be a református egyház gazdasági bizottságához, amely a legközelebbi ülésén foglalkozik ezzel. A terv szerint meg van a teljes lehetséges annak, hogy a Kistemplom eredeti rendeltetésében megmaradjon és a lebontása egyáltalán nem indokolt. A terv szerint a kifogásolt és súlyos omlások teljes mértékben tehermentesítve lennének egy ötletes szerkezetnek alkalmazásával az úgynevezett fedélszékekben.

A régi oszlopok megmaradnának ellenben róluk minden terhet levonnának egyrészt a tetőzet lebontása által, másrészt a fedélszékből

jelenleg az oszlopokat terhelő súlynak alkalmas szerkezettel való átvitelével a támpillérekre.

Érdekes, hogy a különben kellő számításokon felépült tervben az egyedül terhet bíró támpillérek még kedvezőbb helyzetbe kerülnek a terhelés tekintetében mint jelenleg és a fedélszékek beiktatott tehermentesítő szerkezet egy jelenlegi tetőszerkezet megbolygatása nélkül történe meg.

Az oszlopok a régi tehernek elenyésző csekély, mindössze huszontötöt részét viselné csupán, amely kizárná az oszlopok további súlyosodását. Ezen pedig már a legtöbb tervezet megoldás gondolata megbukott. Az ajánlat körülbelül háromszázmillió koronát igényelne a

belső tér rendbehozatalára. Ez a megoldás a belső tér kiképzését ugyanugy megengedi, mint jelenleg is van. Ez az összeg aránylag kevés terhet jelent az egyházra nézve és így mégis mód van arra, hogy a történelmi múlttal bíró templom ne tűnjön el, hanem megfelelő módon szolgálja hivatását.

Nem volna helyes, ha ezt a történelmi becesel és műemlékekkel bíró templomot lebontanák, mert ezzel is csak szegényebbek lennének. — Minden ok mellett szól, hogy a Kistemplomot kellő ujjaépítés után fenn kell tartani, ahogyan csak lehet.

Egy hónapi fogház helyett pénzbüntetés

A debreceni kir. ítélőtábla ítélete Reitz János szerkesztő ügyében

Annak idején Reitz Jánost, a „Tiszántúli Hírlap“ felelős szerkesztőjét egy tavaly írott vezércikk miatt a debreceni törvényszék egy hónapi fogházbüntetésre ítélte. — A vád ellene az volt, hogy a bírói és ügyészi kar ellen sértő kifejezéseket használt s ennek a két testületnek a tagjait megrágalmazta.

Az ítélet úgy a közzévaló, valamint a vádlott részéről megfeleltetésre az ügy ma került felelővitali főtárgyalásra a debreceni Itélőtábla elé.

A mai főtárgyalást dr. Perjessy Mihály kuriai bíró, táblai tanácselnök vezette, míg az ügyet dr. Visky Sándor táblabíró referálta. A vádat dr. Vattay József főügyész képviselte, a védelmet pedig Reitz János maga látta el, közvédőnek dr. Porszász Károlyt rendelték ki.

A vád, valamint az elsőfoku bírósági ítéletnek ismertetése után Reitz János emelkedett szóra, hogy elmondja védőbeszédét. A kitűnő logikával felépített védőbeszédében Reitz János a többek közt az alábbiakat mondta:

— Nagytekinthető kir. Itélőtábla! Méltóságos Elnök Ur! Terhes vád sulya alatt állott itt. Azzal vagyok vádolva, hogy egy hírlapi cikkben a bírói és ügyészi kart, azt a közhivatalnoki testületet, amelynek élethivatása az igazságnak keresése és osztása, — megrágalmaztam. Megragalmaztam én, aki az egész vidéki sajtóban talán a legnagyobb megértéssel szálltam síkra mindig a közhivatalnoki kar igazai mellett aki jómagam is harminc esztendőn át ennek a testületnek voltam a tagja és ismerem a közhivatalnok minden bűjait-bajait.

— A közhivatalnoki kar eszűsán állnak éppen hivatásuknál fogva a bírák és ügyészek, lélektani rejtelmei volna tehát, hogy az, aki a tisztviselők nehéz helyzetét önmagán érezte legjobban, alaptalanul vádoljon, megrágalmazzon egy olyan

testületet, amelynek tagjai igazságot osztanak.

Mégis hogyan állott elő a vád? Cikkem irtam a szerkesztés lázas munkájában. Ez van inkriminálva, a politikai gyűlölet ilté orgiáit azokban az időkben és különösen azokkal szemben, akik csendes munka és zavartalan fejlődés szükség-szerűségét hirdették. Ennek a gyűlöletnek a spadassinjei, nagy legényei ellen irtam meg ezt a cikket. Elismerem, hogy a szerkesztési munka lázas gyorsaságában egyik-másik jelző nem szerencsésen alkalmazott, nem eléggé plasztikusan állítja be azt a gondolatmenetet, amely a cikk írására ösztökélt és különösen az a szerencsétlen alludálás a közismert szálló igére, az Isten vele Mihályra. Egy hadbíró mondotta egy közkegyelemben részesült bűnösörről és akit ezért felettes hatósága is fegyelmi uton elítélt.

Nem a bírót, az ő bírói funkcióját tettem itt szóvá, hanem az emberét, aki nem tud kibontakozni a gyűlölködő kor hangulatából és a bizalmaskodó megszólítás lárvájából vetíti ki rokonszenvét azzal szemben, aki mégis csak bűnös volt. Ha ez a szállóige az inkriminált cikkbe nem sodródott volna bele, talán senkinek sem jutott volna eszébe, hogy cikkem a bírói és ügyészi karra is értelmezhető.

Ezek a lélektani motívumok. De itt vannak a tárgyi bizonyítékok is. Az inkriminált cikket követő másnapon megjelent ennek a cikknek a folytatása. Ebben a cikkben minden félreértést kizáró módon megmagyarázom, kire értem sulyos vádjaimat. És ezt a cikket a törvényszék teljesen figyelmen kívül hagyta ügyem elbírálásánál. Pedig minden eszelemben a maga folyamatos egészében bírálandó el.

— Bizalommal teszem le ügyemet a nagytekinthető kir. Itélőtábla kezébe. A törvény nagy és szent dolog, de van valami, ami az emberi alkotáson felül áll, az az isteni,

krisztusi törvény, bocsáss meg annak, aki megalázkodik, mert én is megbocsátok néked. Ennek a törvénynek a szellemében kérem a nagytekinthető kir. Itélőtábla döntését. Mély tisztelettel felmentésemet és amennyiben mégis bűnösnek találnak, a büntetés leszállítását, az enyhítő szakasz alkalmazását kérem.

Ezután dr. Vattay főügyész mondotta el védőbeszédét, majd bíróság ítélethozatalra vonult vissza.

Hosszas tanácskozás után délelben hirdette ki Perjessy elnök az ítéletet, mely szerint a felelővitali bíróság a törvényszék ítéletét megsemmisítette és az enyhítő körülményekre való tekintettel a 92 szakasz alkalmazásával az egy hónapi fogházbüntetés 4 millió korona fő és 1 millió korona mellékbüntetésre változtatta át.

Indokolásában a tábla kimondotta, hogy a jelen sajtóperben sok enyhítő körülmény fennforgását látja s jöllehet az elkövetett cselekmény nem vitás, amennyiben Reitz János vádlottnak magasfoku intelligenciája és kiváló társadalmi állása folytán tudnia kellett, hogy az inkriminált cikk kitételei csak a bírói és ügyészi karra vonatkozhattak, a tábla mégis leszállította a büntetés nagyságát, mert a bíróság nem illetékes valakinek lelkiállapotát vizsgálat tárgyává tenni, hanem az előtte fekvő tényköriülmények alapján ítélt.

A tábla ítélete ellen az ügyész sulyosítás, a vádlott pedig a bűnösség megállapítása miatt semmiségi panaszt jelentettek be.

A Beniczky ügyet ma tárgyalja a Tábla

Budapest, szeptember 22. Holnap tárgyalja a kir. tábla a Beniczky bűnjegyét. A tárgyalás valószínűleg éppúgy, mint annakidején a büntetőtörvényszék tárgyalása, zárt ajtó mögött fog folyni. Maga a tárgyalás előreláthatóan alig pár percig tart, mert az iratok felolvasása után az ítélőtábla azonnal meghozza ítéletét.

A Kupferstein-féle óriási kényszeregyezségi ügy izgalmas tárgyalása a nyiregyházi törvényszéken

Az elkülönítés dolgában a debreceni tábla dönt

Tegnap volt Nyiregyházán dr. Görömbey törvényszéki bíró előtt a Kupferstein kényszeregyezés tárgyalása.

A tárgyaló terem szűknek bizonyult a megjelent hitelezők befogadására. A hangulat nagyon forrongó volt, a bíróság kétszer is szünetet adott. Erdemleges tárgyalásra nem került a sor, mert a bíróság végzését, mellyel a két adós kényszeregyezését szétválasztotta, az adósok megfellebbezték.

A tárgyalásra kiküldött tudósítónk az alábbiakat jelenti:

A nyiregyházi kir. törvényszék délelőtt kezdte meg tárgyalni Kupferstein Nándor debreceni és fia Nándor Ernő ujfehértói gazdálkodók kényszeregyezségi ügyét. Dr. Görömbey Gusztáv törvényszéki bíró ismertette a tényállást, mely szerint a törvényszék a két adós ügyét végzésileg kétfelé választotta. Ismertette továbbá, hogy az adósok a végleges vagyonkimutatást, mérleget és táblás kimutatást nem nyújtották be.

Az adósok jogi képviselője, a gyengélkedése dacára megjelent dr. Elekes Aladár társa dr. Klein Aladár nyiregyházi ügyvéd szólt fel ezután. Előterjesztést és felajánlást adott be az adósok nevében a törvényszék elkülönítő végzése ellen. Kéri, hogy a két adós ellen együttesen tárgyalassék az ügy.

A hitelezők nevében először Geiger Simon képviselője, dr. Geiger Miklós ügyvéd, az ellenőrző bizottság elnöke szólt fel, az ellenőrző bizottságnak külön felállítását szorgalmazta Nándor Ernőnek 2 milliárd 372 millió külön tartozása s ezzel szemben 2 milliárd 289 millió külön vagyon van. Az ellenőrző bizottság és megbízói nevében hozzájárul az adósok kérelméhez, de csak abban az esetben, ha Kupferstein Nándor kisebbik fia, Nándor Miklós, ki különben is a haszonbérletben társ, hozzájárul, hogy a terményekből, élő- és holtfelszerelések-ből az ő rá eső rész is kielégítésül szolgáljon a hitelezőknek.

Dr. Kuti Sándor ügyvéd a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank debreceni fiókja és Vidoni Pestvérek nevében hozzájárul a dr. Geiger indítványához azzal, hogy a mai tárgyalás az adósok költségére napotassék el, lévén az nagy-löku könnyelműség, hogy a bíróság által felsorolt okiratokat be nem csatolták. Akkor amikor Kupferstein Nándor és Ernő a bírósághoz közös kérelemmel fordultak, ezáltal legalább is a quóta erejéig egymásért kezességet is vállaltak. Velük szemben tehát együttes eljárás folytatható, de különben is a hitelezők túlnyomó része az együttes eljárás lefolytatása mellett vannak.

Dr. Debreczeni Barna egyetért dr. Kutival.

Dr. Jakobovics József, a Mág. Autómozgógyár képviselője: nem illetékes a nyiregyházi törvényszék, mert Kupferstein Nándornak Debrecenben van bejelentett lakása...

Dr. Geiger (közbeszól): Sőt, fel van véve Debrecen város községi kötelékébe!

Dr. Hajós Sándor nyiregyházi ügyvéd: Nándor Ernő ujfehértói lakos, a vagyon 99 százaléka, az új fehértói földbirtok a nyiregyházi törvényszék területén fekszik, tehát az ügyet nem lehet Debrecenbe vinni.

Ezután a bíró kihirdette végzését. E szerint a törvényszék az elkülönítést megtagadta.

vábra is, az adósok előterjesztése dacára is. Tekintve azonban az adósok felfolyamodását: az összes iratokat sürgős döntés céljából a debreceni kir. ítélőtáblához felterjeszti s a tábla döntéséig az összes további cselekményeket felfüggeszti. Elakarja ugyanis kerülni a törvényszék, hogy előbb az egész ügyet letárgyalja és azután — esetleg — mondja ki a tábla, hogy el kell különíteni, vagy hogy a bíróság nem illetékes, mely esetben az egész munka kárba veszne.

A tárgyalás berekesztése után a bíró a hitelezők meghallgatása során elrendelte az eddigi 3 tagból álló ellenőrző bizottság 2 taggal leendő kibővítését. A két új tagul Poroszlay László kormányfőtanácsos és Grünzweig Hermann gazdálkodó lettek megválasztva. Fel-

jogosította továbbá az ellenőrző bizottságot a vagyonfelügyelő ellenőrzésére, mit a vagyonfelügyelő (dr. magyarádi Boross Lajos fehérgyarmati ügyvéd) maga is kért, hogy így felelőssége enyhébb legyen.

Végül elrendelte a bíró, hogy az ellenőrző bizottság szeptember 30-án d. e. 10 órakor írásos jelentést terjesszen elő, az adósok pedig nyilatkozzanak, hogy ragaszkodnak-e a haszonbérlethez, különös tekintettel az október 1-én lejáró gazdasági évre.

Ezzel véget ért az izgalmas tárgyalás, melyen hatalmas számban vettek részt debreceni, budapesti, nyiregyházi, ujfehértói, fehérgyarmati és máshol működő ügyvédek és hitelezők.

„Szép helyen van a Nagytemplom“

Nótagyűjtés a Hortobágyon

Szombat este hangos nótaszó hallatszott a hortobágyi csárdából. Elhallatszott az tán még Angyalháza-ra is. Rég letűnt idők elevenedtek fel a sok vígságot és sokféle embert látott csárda falai között. Hej, szépek is voltak azok az idők, mikor a bufelejtési betérő betyárok, az ut porát öblögető pásztorok ajkain felcsendültek a jó nóták. Ma már nem igen tudják, nem igen emlékeznek rájuk. A rossz viszonyok közt élő pásztorok sem nagy kedvvel dalolnak: szegyenlik az ő egyszerű nótáikat, mert a Hortobágyra is kilopóztak a város szegényes melódájú, értelmetlen szövegű kupléit.

Nagynehezen belemelegednek. Rimóczyi, a puszták hegedűse, rákezdí nótáit. Régi ember, régi a nótája is. Egymás után kezdí a kesergő pász-tormelódiaikat:

*Bort iszik az utonjáró,
Akár szegény, akár báró...*

A pásztorok figyelnek, hörpintenek egy pohár bátorságot és vele együtt dalolják tovább:

*Akár van pénz, akár nincsen,
Ad a kocsmárosné ingyen...*

Közben mindig jön egy-egy. Ezek messziről jönnek. Van olyan is, aki 8-10 kilométert gyakorolt. Bámulva nézik a felvővő fonográfot s hitetlenkedve csóválják fejüket, mikor dr. Ecsedi elébük teszi a gépet. Dalolnak nekibuzdulva s a csodálkozás mosolya húzódik keresztül arcukon, amikor utána rögtön meghallják saját hangjukat. Most már bátrabbak lesznek és vagy 25-30 pász-tormelódia lesz megörökítve az utókor számára.

Közben a külső ivóban mind többen gyűlnek borozgatni. Kimegyek, hát ha itt is hallok valamit. És egyszer csak rákezdí egy pörgök-alapos, darutollas magyar, hogy:

Párisban huncut a lány,

Honnan tanulta, nem kérdeztem. Idők jele.

Visszatértem Nagy Mihály bácsi-hoz, aki még emlékszik a régiekre. Eppen most kezdte rá, hogy:

*Lúra csikós, lúra, elszaladt a ménes,
Csak egyedül maradt a pányván a derek;*

*Jó jó vót a derek, jó lú is ellette,
Aldja meg az Isten, aki felnevelte.*

Erzessel dalolja, átérzi, mert szereti a mesterségét. Büszkén is mondogatja, hogy nem cserélne velem. Lehet, hogy igaza van, ki tudja?

Tóth János, piros képű, szép szál legény emelkedik fel: „Tessék megengedni, hadd daloljam el a saját nótámat. Én csináltam.“ S dalolja:

*Szép helyen van a Nagytemplom,
Debrecennek a közepin van.
Körül csipkebokor,
Részállott egy bus gerlice...*

Közbe pitymallott. A legény fészkelődik, mert menni kell. Az éjjel őriző nélkül aludt a bika-gulya. — Féj ötre jár. Már ezóta el is indult. Csend lesz megint az ivóban.

Bodnár Lajos.

A civabodás vége: egy emberhalál és 3 havi fogház

A közeli hajduszentgyörgyi uradalomban történt, hogy 1923 július 31-én Szegő József 46 éves béres, többgyermekes családapa összeszó-lalkozott Veres János 18 éves béres-szel.

Az összeszó-lalkozás hevében Szegő József felkapott egy vasvillát s ezzel véletlenül úgy sebezte meg Veres Jánost, hogy a villának egyik ága a fiatal béres szemén keresztül annak egyvelejébe furódott. Veres Jánost kórházba szállították, azonban az 8 heti meddő ápolás után meghalt.

Tegnap tárgyalta ezt az ügyet a debreceni törvényszék Serly tanácsa, amely Szegő Józsefet gondatlanságból okozott emberölés miatt 3 havi fogházra ítélte. — Fellebbezés hiányában az ítélet jogerős.

Művészban, vendéglőben, fodrásznál követelje mindég a Debreczent.

Csak jöminőségi árú lehet jutányos!

Kardos László

Békebeli minőségek nagy választékban!

cégnél

Len- és pamutvásznok, Asztaneműek, Női-, férfi és gyermekféléreműek. Saját készítésű paplanok, matracok, Ágyterítők, Derékajkak, Zsebkendők.

Debrecen, Kossuth-u. 9.

—: —: Harisnyák, Barchentelek, Ftanelek. —: —:

Alapítási év

Úti plaidek. — HATÁROZOTT ÁRAK! —

1831.

—

Lópo króccok.

Brion mester a Lókody vendéglőben

Debrecen urasszonyait, leányait, — nem is szólva himnemű ember-társaimról — erősen intem attól, hogy legtitkosabb gondolataikat magukkal hurcolják, ha véletlenül megjelenének ma este Lókody Sándor bácsi Sass-utcai népszerű vendéglőjében, ahol Brion mester megkontreminalja az olasz—cseh—osztrák Ufferini búvész-mester sikereit.

En ott voltam vasárnap este s olyan szenzációs élményekben volt részem, hogy most már kétségte-lenül hiszek egy hatodik emberi érzékben, amely azonban csak egyes emberpéldányokban kezd kifejlődni s amely csodadolgokra képes, ha épen megszólal az illető lelkében s végig zongorázik ideg-szálaiban.

Brion mester a legtökéletesebb azok közül, akik a távolbalátás, távolbaérzés csodálatos produkcióinak élnek s belelátnak embertár-saik veséjébe.

A gondolatátvitel, bizonyos cselekedetekre való kényszerítés ma már tudományos valóság a hipnó-zis révén, de Brion mester egysze-rűen az újtöerem kitapintása ré-vén olyan produkciókat végzett rajtam, hogy minden egyes gon-dolatom teljes meztelenségében ál-lot ta közönség előtt. És egye meg a fészkes fülemile a dolgát, abban a nagyjelentőségű pillanatban, mi-kor Brion mester megfogta a keze-met, épen olyan gondolatok ková-lyogtak a fejemben, amelyekből akármin is akartam szabadulni, semmi körülmények között nem tudtam.

Például, hogy Reintzi Mariskát, a Brion mester csodaszép asszo-nyát, feleségét nagyon szépek, na-gyon kedvesnek tartom, hogy a vá-rosi tanács ismételt felszólítására sem fizettem ki a lakbéremet s a városi bérház lakbérélszámolásá-ban, így a főszámvevőség. Ary Lajos nagy bosszuságára kényte-len egy nyitott tételet hagyni, hogy ha már megszülettem, szerettem volna legalább 30 esztendővel ké-sőbb születni, hogy együtt érezhes-sek a mai fiatalokkal és valcer helyett blue foxot, meg tangót tán-colhassak a „Bika“-bárban stb.

És Brion mester minden gondola tomat kitalálta. És én ott állottam leleplezetten a Lókody-vendéglő fehére asztalai közt, mint egy szobor.

Ma szerdán este, mikor Brion mester újból produkálni fogja ma-gát Sándor bácsi éttermeiben, ugy érzem nyilvánosságra kellett ezt hoznom szíves mihez tartás végett. És míg Önök kitünően fognak ma-latni este 8 óratól éjjelig ott a ven-déglőben, olyan mutatványokban lévén részüik, amilyenben még nem volt, én álruhában öltözötten itt fogok bolyongani a debreceni uté- kon a sötét éjszakában.

Mert én nem veszek részt a mu-latságon. Azon egyszerű okokból, mert Brion mester minden gon-do-latomat kitalálná. Azt is, amit pe-dig félve akartam eltitkolni, hogy a vacsoráért adós akarok maradni a főpincérnek...

(Sztyli.)

A DEBRECENI M. KIR. GAZDASÁGI AKADEMIA

buza, árpa, rozs
nemesített első utántermelés

vetőmagjai
megrendelhetők a

CSANAK JOZSEF KFT.
üzletében

Piac ucca 51. Telefon 70.

Szathmáry Tihamér tragédiája új megvilágításban a debreceni Tábla előtt

Fábrý Kálmán öt évi fegyházbüntetését 3 évi börtönre szállították le

1915 február 15-én, a késő éjjeli órákban egy zilált külsejű, zavaros lelkiállapotban levő, kússa beszédű fiatalember jelentkezett a debreceni rendőrség központi ügyeletén, ahol egy tisztí Frommer-pisztolyt adott át dr. Tóth Sándor rendőrfogalmazónak, a következő szavak kíséretében:

"Fábrý Kálmán nyugalmazott tüzérfőhadnagy vagyok, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank tisztviselője; ezelőtt egy negyed órával a Jogász és Tisztviselő Körben lelöttem Szathmáry Tihamér gazdasági akadémiai hallgatót. Ezzel a revolverrel tettem. Kérem, tartóztassanak le."

A nagy szenzációjú gyilkosság ügyében május hónapban tartotta meg a főtárgyalást a debreceni törvényszék Lakatos tanácsa, amely az elhangzott vád- és védbeszédek után erős felindulásában elkövetett emberölésért öt évi fegyházra ítélte el Fábrý Kálmánt. Az ügyész megnyugodott a törvényszék ítéletében, míg Fábrý Kálmán felebbezett, ügyvédje Gábor Dezső dr. révén, a kir. Itélő Táblához.

Forté

Tegnap délelőtt 9 órai kezdettel tartotta meg a felebbviteli főtárgyalást a debreceni Itélő Tábla egy tanácsa, dr. Perjéssy Mihály ítélőtáblai tanácselnök vezetése mellett. A vádat dr. Vattay József főügyész helyettes képviselte, míg a védő szerepét dr. Gábor Dezső ügyvéd töltötte be. Pontosan reggel 9 órakor érkezett meg kocsin Fábrý Kálmán, a februári dráma vádlója, egy szuronyos börtönőr kíséretében.

Rendkívül szimpátikus külsejű fiatalember, jól öltözött és jó modoru, udvariasan köszön, az arconásáiból és a nézéséből ki lehet venni, hogy nagyon fáradt. Egy lelkileg teljesen megtört ember benyomását kelti. A folyosó kevésszámú közönsége rokonszenves hangon találgatja a Tábla bekövetkezendő ítéletét. Fábrý Kálmán egyenes, katonás testtartással tűnik el a tárgyalóterem ajtaja mögött: szomorúan néz a közönség részére fenntartott padok felé. Egyszerre hirtelen felvidul, úgy látszik, a fölötti örömben, hogy a felebbviteli főtárgyalás alig egy pár nézet vonzott, a két család részéről senki sem jelent meg.

Egy hideg februári éjszakán

Dr. Bredner ítélőtáblai bíró a bűnügy iratainak referálásába kezd, a melynek nyomán felelevenednek, — szinte filmszerűen újra perengnek a februári éjszaka szomorú történései. A vallomásokról felvett jegyzőkönyvek halmazából kinő, újra él egy azóta meghalt fiatalembernek nem a legrokonszenvesebb alakja, Szathmáry Tihamér, a tanuvallomások szerint kötekedő krakéler természetű fiatalember volt, akit nem szívesen láttak a Jogász- és Tisztviselő-Körben, sem másutt szerencsétlen természeté miatt. Fábrý Kálmánt békés, csendes embernek ismerték a tanuk — és jó barátak.

Egy hideg februári éjszakán történt, hogy Fábrý Kálmán és Szathmáry Tihamér egy asztalnál kártyáztak, négy másik ur társaságában.

A tanuvallomások szerint mindketten „spicecek” voltak. Dacára annak, hogy a játék kis tételekben ment, Fábrý Kálmán olyan rohamosan vesztett, hogy kénytelen volt 200 ezer koronát kölcsön kérni Szathmáry Tihamértól. A kölcsön kapott pénz ugy látszik jó kabala volt, mert a szerencse Fábrý felé kezdett mosolyogni, aki most már

egymás után söpörte be a téteket. — Szathmáry ezt látva, visszakérte a pénzt, Fábrý Kálmán a sok sürgetésre rejtélyesen válaszolt: „ugy látszik, ki akard kerekíteni 300 ezer koronával, hogy így 500 ezer koronát adjál nekem”.

Itt Fábrý Kálmán arra az 500.000 koronára célzott, amit pár nappal azelőtt adott kölcsön Szathmáry Tihamérnak, aki a kölcsönt nem fizette vissza.

A többi négy ur előtt rejtélyes mondas szemmel láthatólag feldühösítette Szathmáry Tihamért, aki erre elkezdett kötekedni Fábrý Kálmánnal.

Egy végzetes mozdulat

Fábrý Kálmán, — amint azt vallomásaiban elmondotta, — ismerve Szathmáry Tihamér vérmes természetét, hogy azt egy kicsit lehűtse, elővette Frommer pisztolyát, — mit azért hordott magával, mert el akarta adni, — megöltötte a revolvert és maga elé helyezte a játékasztalra. Ez a mozdulat lett Fábrý Kálmán végzete, mert ez a mozdulat volt a gyilkosság löceeeeceee e lat volt a gyilkosság előidézője és ez a mozdulat juttatott öt esztendei fegyházát Fábrý Kálmánnak.

A töltött revolver ott feküdt az asztalon, a játék pedig folyt tovább. A közben folyton vesztő Szathmáry Tihamér ismételten el kezdte sürgetni a 200 ezer korona visszaadását.

Párbeszéd,

melynek hatál a vége

A két spicecek és felindult fiatalember között kisvártatva a következő párbeszéd fejlődött ki:

Szathmáry: Add meg a 200 ezer koronámat, ne tagadd, hogy van pénzed; láttam, mikor a zsebedbe eszattad.

Fábrý: Semmi közöd hozzá. Azt eszattatok a zsebedbe amit akarok.

Szathmáry: Add meg a 200 ezer koronámat.

Fábrý: Nagyon türelmetlen hitelezőnek tetszik lenni.

Szathmáry: Add meg a 200 ezer koronámat.

Fábrý: Most már látom, milyen emberrel van dolgom.

Szathmáry: Hogy érted ezt?

Fábrý: Én sehogy, csak a tényt állapítottam meg.

Erre Szathmáry kilökte maga alul a széket, jobb kezével a nadrágzsebe felé nyúlt, majd visszarántotta a kezét, Fábrý felé ugrott és azt ököllel arcon sújtotta. Fábrý Kálmán felkapta az asztalról a revolvert... egy dörrenés és Szathmáry Tihamér elterült a földön.

Mindez pillanatok alatt történt

„Öregem, olyan részeg vagy, mint egy szamár!”

Főntebbi kijelentést Fábrý Kálmán tette egy járásbírósi tisztviselő előtt, mikor a tragédia estéjén a Jogász és Tisztviselő Kör helyiségébe ment. Tanuk szerint Szathmáry is spicecek volt. A pisztolydörrenés elhangzása után a klubhelyiség vendégei a földön élettelenül heverő Szathmáry Tihamér köré sereglettek, akit dr. Vargha Elemér tisztí főorvos első segélynyújtása után becsállítottak a sebészeti klinikára, hol Szathmáry Tihamér 10 napi agónizálás után meghalt.

Fábrý Kálmán a tett elkövetése után azonnal felszólította a teremben levő urakat, hogy kíséreljék a rendőrségre, mivel erre senki sem volt hajlandó. Fábrý önmaga ment el a rendőrségre.

Fábrý Kálmánt tudvalevőleg a

debreceni törvényszék 5 évi fegyházra ítélte.

Szándékosan ölt-e Fábrý Kálmán?

Miután dr. Bredner ítélőtáblai bíró befejezte a bűnügy iratainak ismeretét — melyből a dráma főntebb vázolt történetét rekonstruáltuk — dr. Perjéssy Mihály táblai tanácselnök felolvasta a vádlottnak a vizsgálóbíró és a törvényszék előtt tett vallomását, majd megkérdezte a vádlótól, hogy van-e valamilyen észrevétele, Fábrý Kálmán nemmel válaszolt.

Ezután az elnök azt a körülményt kívánta tisztázni, hogy Fábrý Kálmán szándékosan vette-e a kezébe a fegyvert avagy felindultságában — mintegy reflex-mozgásként. Ugyanis Fábrý a rendőrség és a vizsgálóbíró előtt ugy adta elő a tényállást, hogy ő reflex-mozdulatként nyult a revolver után s az véletlenül sült el, míg a törvényszék előtt beismerte, hogy ütési szándékkal vette kezébe a pisztolyt, de jöni nem akart.

Ezt az ellentmondást kívánta tisztázni Perjéssy tanácselnök.

Fábrý Kálmán ismételten a reflex-mozdulat mellett vallott.

Erre az elnök felolvasta dr. Horváth Antal törvényszéki orvosszakértő véleményét, amely szernit a lövés vízszintes irányból érte Szathmáry Tihamért, a halál közvetlen oka szívbénulás volt, mely a lövés következtében állt be.

Itt az elnök kezébe vette a bűnjelként lefoglalt revolvert, majd a következő kérdést intézte Fábrýhoz:

— Ha Ön reflex-mozdulatként kapta a kezébe a fegyvert és az véletlenül sült el, hogy lehet mégis, hogy Szathmáryt egyenes irányból érte a lövés és hogy sült el magától a fegyver mikor annak elsütéséhez külső beavatkozás szükséges; a ravaszt meg kell húzni, mely nem egykönnyen enged.

Ezután a táblai tanács bírái sorban kipróbálták, hogy a fegyver milyen erejű külső befolyás alatt sült el. Majd az elnök magához kérte a fegyverszakértőt. Ugyanis a rendőrségen, mikor megvizsgálták a revolvert, annak esővében beszorult hüvelyt találtak. Az elnöknek a fegyverszakértőkhöz intézett ama kérdésére, hogy ez a beszorult töltényhüvely nem-e külső beavatkozás műve, a fegyverszakértő elmagyarázta, hogy a hüvely azért szorult a csőbe, mert régi volt. Viszont bizonyította azt is, hogy ha katonáember kézbe kap egy pisztolyt, önkéntelenül a ravaszt is megfogja és a legkisebb felindult állapot is elegendő ahhoz, hogy a fegyver elsüljön.

Ezután parázs vita keletkezett Perjéssy tanácselnök és dr. Gábor Jenő ügyvéd között Szathmáry Tihamér hullája körül. Ugyanis az elnök a lövés irányából és abból kifolyólag, hogy Szathmáry hullája 173 centiméter volt, a táblai tárgyaláson lemért Fábrý pedig 167 centiméter magas, következtetést vont le, viszont az ügyvéd hivatkozott arra, — hogy a hulla kinyulik, a tárgyaláson lemért Fábrý Kálmánon pedig cipő van.

Majd dr. Gábor Jenő ügyvéd tartotta meg védőbeszédét, melynek során hivatkozott arra is, hogy a Fábrý család kétségtelenül terhelt; a vádlott egyik közeli rokona kokainista s a családban sok volt az elmebajos és az elmeszakértők szerint is Fábrin ha elmebaj nem is, de nagyfokú idegesség észlelhető. Majd a törvényszék ítéletének tényálladókát boncolta és több enyhítő körülmény

felolvasása után enyhébb büntetésért kért.

A védelemmel szemben dr. Vattay József főügyész helyettes a vád érveit sorakoztatta fel rövid, azonban magvas logikájú beszédében, melyben többek között rámutatott a vizsgáló körülményre, hogy Fábrý Kálmán töltött revolverrel maga előtt kártyázott egy olyan helyiségben, ahol csak uri emberek fordulnak meg és sértésekkel illette Szathmáry Tihamért, mikor az pénzt kérte. A vádbeszéd elhangzása után a tanács ítélethozatalra vonult vissza.

Az ítélet

Déli 12 órakor hirdette ki dr. Perjéssy Mihály a Tábla ítéletét, amely szerint az 5 évi fegyházra ítélte Fábrý Kálmán büntetését a törvényszékkel szemben 3 évi börtönre szállította le az Itélő Tábla és ebből 6 havi eddig kitöltött fogházat betudtak az ítéletbe.

Az ítélet indokolása szerint a Tábla kétségtelenül fennforogni látja az ölési szándékot, azonban büntetőjogilag enyhébb elbírálást tartott szükségesnek, mint a törvényszék.

A Tábla ítélete elen úgy Vattay József főügyész helyettes, mint Gábor Jenő dr. védő semmisségi panaszt jelentettek be s így a kínos szenzációjú ügy az utolsó fórumon a Kuria elé kerül. (E.)

A franciák helyzete javult Marokkóban

Páris, szeptember 22. Poinlave, a mai minisztertanácsban a marokkói és a szíriai harcokról jövő jelentéseket ismertette. A jelentések szerint a helyzet lényegesen javult és Szíriában a druzdok érzékeny vesztéseket szenvedtek.

A francia csapatok a Zuada felő való előnyomulást előkészítették.

Gyármise Genfben

Erzsébet királynő felhívásával

Genf, szeptember 22. Ma a genfi Notre Dame templomban gyászmisét mondtak Erzsébet királynő lelki üdvéért, amelyen Apponyi Albert gróf vezetésével megjelentek teljes számban a magyar delegáció tagjai, valamint a Genfben időző Apponyi Albertné grófné, a genfi magyarok és a Genfben átutazó magyar nyaralók.

A franciák elfogadták a román repülői segítségét

Bukarest, szeptember 22. A minisztertanács tegnap engedélyt adott arra, hogy a román repülői légi csapatot alkothassanak és Marokkóba induljanak a franciák segítségére. A románok így akarják hálájukat kifejezni a franciák iránt.

A francia kormány a felajánlott segítséget elfogadta.

Visontai Soma meghalt

Budapest, szeptember 22. Visontai Soma ügyvéd, volt országgyűlési képviselő 71 éves korában meghalt. Ujvidéknek és Gyöngyösnek volt a képviselője és egykor hírneves ügyvéd volt Visontai Soma, aki Koburg Luiza hercegnőnek is védője volt atyja. II. Lipót belga király elleni örökösödési pörében. Az utóbbi időben az egyik zsidó szeretetkórházban élt. Már régebben szélhűdés érte, hosszabban betegeskedett, míg végre most meghalt.

Hírek

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban a hőmérséklet tegnap 25—28 fok Celsiusra emelkedett. Az éjjel számos helyen kisebb eső esett.

Jóslat: Változóan felhős, enyhé idő, semmi vagy kevés esővel.

— **Esperesi értekezlet.** A róm. kath. egyház nagyváradi püspök-ségének esperesei tegnap Hosszupályi községben összejöttek és ott dr. Lindenberger János apostoli helynök elnöklése mellett esperesi értekezletet tartottak. Az esperesi értekezleten folyó egyházi és iskolai ügyeket tárgyaltak le. A gyűlést nagy örömmel töltötte el azért, hogy a hosszupályi kegyuri templomot jó karban restaurálva találták. Ezért a díszeset főként a kegyurasági jogokat gyakoroló Lichtstein Samu földbirtokost illeti, aki bőkezűen gondoskodik mindég, hogy a hosszupályi róm. kath. templom jókarban tartassék.

— **Letört bimbó.** Mély fájdalomtól megtört szívvel, de mindenható Istenünk hűles végzésében megnyugodva tudatjuk, hogy felejthetetlen jó fiunk, szeretett kis unokánk és kedves kis rokonunk: Zolikánk, ártatlan életének tizedik évében, hosszas, de különösen 2 heti súlyos szenvedés után csendesen elhunyt. Drága kis halottunk földi részeit folyó hó 23-án szerdán délután 4 órakor fogjuk Csapó utca 25. számú gyászházától a római kath. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után a Szentanna utcai temetőbe örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmiséldozat az elhunyt lelki-üdvéért folyó hó 24-én délelőtt 8 órakor fog az Egek Urának bemutatni. Végtisztességtételére rokonainkat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1925 szeptember hó 22-én. Az örök világosság fényeskedjék neki. Bánatos szülei: ifj. Wessely Antal nejevel vida Szücs Ilonával, Nagyszülei: vida Szücs Imre nejevel Kiss Ilonával; Wessely Antal nejevel nagykallói Kállay Rózával és gyermekeivel. Nagynénje és nagybátyja: Frideri Gusztávné sz. Kiss Ida férjével és kis leányával Ducikával. Dr. ifj. vida Szücs Imre nejevel Banga Ilonával. Valamint a kiterjedt rokonsága nevében is. A temetést Fehértói Béla temetkezési intézete, Debrecen, rendezti.

— **Képesített kőműves mesterek figyelmébe!** Felhívjuk az összes képesített kőműves mestereket, hogy folyó hó 24-én, esütörtökön este 6 órakor az Ipartestület tanácstermében tartandó szakosztályi ülésen feltevel, saját érdekében megjelenni sziveskedjék. Tárgy: A Szövetség alapszabályainak ismertetése és a forgalmiadó-ügy.

— **Ötven éves sirokat találtak.** Szelevény község határában Hillebrand Jenő nemzeti muzeumi igazgató kivételesen ritka leletet, 5000 éves neolitik korszakbeli sirokat tárt fel a környéken.

— **A debreceni toronyóra.** — A Nagytemplom újrafestett toronyóraja sehogyse mutatja az időt. A mutatók szára oly vékony, hogy elvész a nagy magasságban, a mutatók végén levő szivalaku „ujj” elfedi a számokat. A város ház előtti térről már csak messzelátóval lehet látni az órát s ha így marad, beteljesül a tréfás áprilisi vers s aki meg akarja tudni az időt, fel kell másznia a toronyba.

Ház és műhelyszentelés istentisztelettel

Hogyha az Ur nem építi a házat, akkor hiába fáradoznak az emberek

Palotai Lajos és felesége, akiknek ruhafestő- és gőzmosógárának van, igen kedves és meleg házi ünnepséget tartottak a minap. Ugyiszólván uttörő gondolatot valószínűsítettak meg, amennyiben istentisztelettel kapcsolatos ház- és műhelyavatást rendeztek.

Palotaiék tíz évvel ezelőtt kezdték meg a működésüket és ma is ugyanazok a munkások dolgoznak náluk, akik a megnyitáskor. Palotaiék becsületes munkájának eredményeként a Honvéd-utcán kis esaládi házat s mellé szép nagy műhelyt építettek. Palotaiék, akik nemes, keresztény gondolkodású emberek és mint ilyenek komolyan veszik a maguk vallásos életét, úgy határoztak, hogy a házszentelést keresztényen vallásos keretek között tartják meg.

A mai, nagyon is anyagiatlan világban teljesen szokatlan és egészen újszerű dolog ez. Az ünnepség úgy folyt le, hogy a gyártelep helyiségében összegyűjtötték a munkásokat, rokonokat és ismerősöket és a meghívott Uray Sándor ref. lelkész az összegyűltnek házi istentiszteletet tartott. Éneklés után Uray rövid megnyitó imát mondott, majd kis bibliai elmélkedés volt a 127-es zsoltárról. „Hogyha az Ur nem építi a házat, akkor hiába fáradoznak az emberek.” Ezek voltak a zsoltár szavai. Utána Uray hálaadó imádságot mondott, majd az egész házat, a családot és a munkásokat áldotta meg.

Az ünnepély végén az egybegyűlt élénkezték a „Himnusz”-t, majd a házigazda a megjelenteket és munkásait megvendégelte.

A debreceni kereskedők ünnepe

Tasnádi Kardoss László arcképének leleplezése

Tiszteletbeli tagsági oklevél Schwöder Ervinnek,

Versényi Tibornak

Az országnak egykor legelőkelőbb kereskedő társadalma, a debreceni kereskedők ünnepét ünnekel vasárnap, amikor a száz év óta kereskedő Kardoss-család seniorának, egyben Debrecen egyik legkiválóbb kereskedőjének: — **tasnádi Kardoss Lászlónak arcképét leleplezik** le délelőtt 11 órakor a Debreceni Kereskedő Társulat ünnepi közgyűlésén. Városunk elevensége, fejlődése összefüggött s összefügg a lakosság foglalkozásával. Városunk a múltban akkor volt legvirágzóbb s a legmaradandóbb intézményeket akkor teremtette, mikor társadalmának zöme és vezetői kereskedők voltak. A kereskedői szorgalom, tevékenység, világlátottság ma is az a tényező, mely a város előmenetelét eredményezni fogja. Ha ez osztályt szárnnyának bontogatásában nem fogják erőszakkal letörni, új lendületnek indul a kereskedelem egy városunkban, mint hazánkban s vele együtt virul fel városunk, hazánk. A mostani kereskedelem-ellenes hangulatban kétszeresen szükséges az, hogy a kereskedő-társadalom saját énjé fontosságának tudatára ébredjen és vezérferfiit megbeesülve, önmagát becsülje

meg, a jövőre nemzedéket erőteljes munkára bátorítva.

A Kereskedő Társulat ünnepi közgyűlése iránt nemcsak városunkban, de azon túl is nagy érdeklődés mutatkozik. Jelen lesz azon nemcsak kereskedő társadalmunk, de minden társadalmi osztály vezetője. — Ezideig Budapestről megjelenésüket bejelentették: dr. Schwöder Ervin államtitkár, dr. Bárány Gerő államtitkár dr. Bartos Róbert min. tanácsos és dr. Thuróczy-Ruzitska Gyula min. titkár.

Amikor a Kereskedő Társulat tiszteletbeli elnökeinek arcképét leleplezi, egyben át fogja nyújtani a tiszteletbeli tagsági oklevelet dr. Schwöder Ervin államtitkárnak és Versényi Tibor kinstári főtanácsos, vezérigazgatónak, kik a Társulatnak legutóbbi nehéz éveiben segítségére jöttek. Az ünnepélyen számos debreceni egyesület fogja üdvözölni az ünnepeltet. A közgyűlés után fél 2-től a Bikában tartandó társasbédre, melyre egy férfiak, mint hölgyek eddig is számszerűen jelentkeztek a Debreceni Kereskedő Társulat irodájában lehet jelentkezni, illetve ebédjegyek ott válthatók ki 60.000 koronáért.

sen repkedő szemü, nagy vörösarcu görbe orrrel, csontos arcu, vastag ajakkal, világosbarna göndör haja, borotvált arcu, 16 fohija, dadogó beszédű, himbáló járásu fiatalember. — Kéri a rendőrség, hogy felismerés esetén azonnal adják át a legközelebbi hatóságoknak. Az elsőkött sikkasztót hasonló ügyből kifolyólag a győri királyi törvényszék is körözi.

A „Debreczen” telefon száma 789.

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek

sejlemek, divatlanelek és mindenféle

OSZI DIVAT UJDONSÁGOK naponta érkeznek.

Kirakatainkat sziveskedjenek figyelemmel kíséreni.

Aszódi és Róth divatruház

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállító.

Tisztviselőknél 5 százalékos kedvezmény.

— **Nyukosz hirdmény.** Felkérjük azon tagjainkat, akik porosz szénre igényt tartanak, hogy ebelti szándékukat folyó hó 25-én délután 6 és 7 óra között az elnökségnél bejelentsék. Elnökség.

— **Késelő földműves.** A „Debreczen” tegnapi számában részletesen megírtuk, hogy Szabó Sándor hajdusováti földműves megkéselte vasárnap este régi haragosát. — A csendőrség Szabó Sándort őrizetbe vette és tegnap bekísérték a debreceni kir. ügyészségre. Ott leutalták a fogházba. Szabó Sándort tegnap dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd elé vezették, ahol kihallgatták. A késelő földművest a vizsgálóbírósegéd előzetes letartóztatásba helyezték.

— **Születések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán az alábbi születéseket jelentették be: Hosszu Kálmán máv. kocsirendező, leány Ilona, — Suba Sándor földműves, fiu Mihály István, — Trummer Ferenc főpincér, fiu Béla Ferenc, — Waló Mária eseléd, fiu János, — Molnár Gy. máv. munkás, fiu István János, — Pusztay János kocsi, leány Julianna, — Mónus Zsófia háztartás leány Olga, — Szatmári László kocsi, fiu László, — Bucholz Sándor kisbirtokos, leány Róza Erzsébet, — Máté Eszter háztartás, leány Ilona, — Balogh Mihály máv. lakatos, fiu Tibor, — Lőrincz János kerékgyártómester, leány Róza.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán az alábbi halálosakat jelentették be: Szücs Imre rk. 29 éves, Csalogány-utca 28., — Lemberger Sára izr. 8 éves, Tiszalpart, — Székely Teréz rk. 37 éves, Hatvan-utca 49., — özv. Zöldi Sándorné Zöldi Róza rk. 63 éves, Csapó utca 25., — Győry Lajos ref. 53 éves, József királyi herceg-utca 65 szám.

— **Előadás a must beszüntetéséről és javításáról.** Az ideai szőlőtermés nagyfokú leromlása és a mustok minőségében várható gyenge eredmény arra indították a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarát, hogy a szőlő- és bortermelő közönséget azon eljárásokról, amelyek a hátrányok kiküszöbölésére, esőkkentésére alkalmasak, most szüret előtt tájékoztassa. A debreceni m. kir. gazdasági akadémia kiváló szaktanára, dr. Széll László a Kamara felkérésére készségesen vállalta, hogy ezen nagyjelentőségű kérdésről szakelőadásban ad utmutatást a szőlősgazdaközönségnek. Felhívja tehát a Kamara a szőlő- és bortermelő közönség figyelmét ezen ki valóan hasznosítható ismeretek megszerzésére szolgáló előadásra s egyben közli, hogy az előadás f. hó 25-én, a város háza kistanácsstermben d. u. 4 órakor fog megtartatni. Kívánatos, hogy ezen előadásban a szőlőszedő-közönség minél nagyobb számban vegyen részt, mert az ideai musttermés helyes felhasználása elsősorú érdeke nemcsak minden bortermelőnek, hanem nagy nemzetgazdasági érdek is fűződik ahhoz, hogy az évi bortermésünk minőségben ne maradjon mélyen alatta a normális évek termésének minőségének.

— **Szepessy Ferenc** tánciskolájában ma este 8 órakor új táncanfolyam veszi kezdetét kereskedők és iparosok részére. Simonffy-utca 1. C. szám.

— **Brion mester a Lókody vendéglőben** (Sass-utca 4.) ma megismétli társulatával este fél 9 órától kezdődőleg előadását. A kiváló gondolat- és akaratú művész társa Reintzi komikus bűvész is fellép ugyanitt.

— **Megdühödött méhek lovakat öltek.** Szentandrási község lakosai a minap borzalmas látványnak voltak a tanui. Scheiller Mátyás gazda a fogatával fákat fuvarozott. — Utközben egy méhes-kert mellett hajtott el. A lovaktól, hogy hogyan, a méhek megijedtek, kirajzódtak a kaptárból és hatalmas rajokban rájuk rontottak a lovakra. A megdühödött méhek teljesen ellepték a lovakat és 10 percen keresztül tartó rettenetes tusa után elpusztították az állatokat.

— **Orvosi hír.** Dr. Szász Adolf háziorvos. Fog- és szájbetegnek rendel 10—2 óráig. Piac-u. 59. sz.

— **Iskolai füzetek.** író- és rajzszerek nagy választékban Thaisz-papírüzletben, Bika-szálloda mellett.

— **A Zenekedvelők Körébe** eddig 700 tag jelentkezett s így a Kör új szezonja a régi erővel indul meg. A jegyek kiosztása a jövő héten kezdődik. Az első koncert októberben lesz.

— **Tűzbiztosítás, üvegciszolás, kármunkák tükrözése, Sípkozás, Szív-u. 14—15. Telefon 356.**

— **Mit hirdet ma az Ingóságkövetítő?** (Calvin tér 19. ref. püspöki bérpalota, a Fűvészkert-utcai oldalon.) Októberben nagyszabású alkalmi előadásokat, aukciókat rendezünk, amelyre már be lehet küldeni értékesítés végett mindenféle ingóságot. Elfogadjunk előadásra: mindenféle (arany, ezüst, majolika stb.) dísz tárgyakat, szobrokat, művészi festményeket, antik poharakat, porcellánokat, órákat, szobrokat, férfi és női télikabátokat, női kézimunkákat és mindenféle ingóságokat. — Keresünk megvételre: kályhákat, hecsereket, diványokat, hintaszékeket, betegelőköcsiket, bálákat, ebédlőket, harmóniumot és mindenféle bútorokat, varrógépeket, íróasztalokat, iratszekrényeket és mindenféle ingóságokat. Héti és havi részletfizetésre is adunk: férfi és női télikabátokat, ruhákat, vásznakat, futószőnyegeket, csipke függönyöket, petróleumlámpákat, ébresztő és faliórákat, hálókat, szalagmunkákat és mindenféle bútorokat, Kálvinszobrokat, képeket, szentképeket, mindenféle székeket, spórokat, sodronyágybetéteket, láb fölülket és mindenféle ingóságokat. Páratlan alkalmi vétel: Meteor gyárlámpa hat lóerős cséplőgarnitúra, hat lóerős petróleum-motor, külön-külön is eladó, iskolatáskák, iskolabegdők a legújanyosabbban kaphatók, gyönyörű vitrinek, komódok, csodaszép gyertyatartók, porcellánok, szobrok, festmények, ágy elé való gyapjúszőnyegek, látóövek, könyvtáraknak való könyvsorozat, női kézimunkák, gobelin és mindenféle ingóságok. A világhírű amerikai Underwood-írógépek Debrecenben kizárólag az Ingóságkövetítőnél rendelhetők meg részletfizetésre is. Írógépszalagok kaphatók!

NYILT-TER.

Homokkert, Harsányi Gusztáv-utca 15., fűszerüzletet átvettém Konec Jánostól. Hitelezők 3 napon belül jelentkezzenek dr. Pécsy ügyvédnél, különben nem felelek.

Kiss Györgyné.

Felelős szerkesztő: Pálffy József. Nyomatott a Tiszántúli Hírlap r. t. könyv- és lapkiadó vállalat nyomdájában.

Sport

Epizódok a nagy mérkőzésről.

A vasárnapi diadalmas mérkőzés körül még nem pihentek el a kedélyek és a nagy match sok apró érdekes epizódja forog közszájon. Zsufolásig megtelt a nézőtér és a figyelő, drukkoló tömeg keservesen nézte, hogy a játék elején a fővárosi csapat szinte teljesen leszorította Kelet csapatát. Fischer, a válogatott kapus el is bizakodott, mert cigarettát, sőt ujságot kért az előtte tétlenül álló hátvédektől. — Ugy sem lesz itt dolgunk, ráérünk!

A játék képe azonban rövidesen megváltozott, sőt a II. félidőben potyogtak a gólok Fischer kapujába. A kapu mellett álldogált a rendőrség egyik szimpatikus, közismert drukker-tagja, aki most boldogan adta vissza a revánsot és egyre-másra kínálta Fischert cigarettával, akinek azonban most már alig ha volt ideje heccelődni és fájdalomosan szedegette elő a gólba jutott labdákat.

Senkey II., a válogatott csapat jobbszélsője még az I. félidőben megsérült. A sérülés híre hamar feljutott Budapestre, mire Fischer, az MTK intézője már a korai esti órákban telefonon érdeklődött Senkey állapota iránt és örömmel vette tudomásul, hogy Senkey sériése könnyebb természetű. A magyar bajnokcsapat Orth után nehezen tudta volna nélkülözni válogatott szélsőjét is.

Egyik közismert drukker a mér-

TUZSDE

Terménynyitászde

A mai terménynyitászden az irányzat tartott volt. Buzában a hangulat lanyha, a fogalom közepes. Hivatalos árfolyamok teljesen változatlanok.

Hivatalos árak: 76-os tiszavidéki buza 382.5, egyéb 367.5—72.5, — 77-es tiszavidéki 382.5, egyéb 372—377.5, — 78-as tiszavidéki 382—385.5, egyéb 377.5—378, 79-es tiszavidéki 387—387.5, egyéb 380—382.5, sörárpa 259—310, korpá 175—180, rozs 275—280, tengeri 285—290, repce 595—605 zab 235—250.

Ferencvárosi sertésvásár.

Nyíltvásári maradvány 686, érkezett 283, eladatott 221. Zártvásáron maradvány nem volt. Érkezett 171, eladatott mind. Árak: nehéz 18.5—22, könnyű 81.5—21.5.

Zürichi zárlaton

Páris 2452, London 2511 és fél, Newyork 518, Brüsszel 2282, Milánó 2117, Hollandia 208.5, Berlin 123 egynegyed, Bécs 72.95. Szófia 375, Prága 1535, Varsó 82, Budapest 72.60, Belgrád 921, Bukarest 250.

Debreceni ló- és szarvasmarhavásár.

A mai lóvásárbán szokatlanul csekély volt a felhajtás, a kereslet is kicsi. — Jó minőségű ló ára 5—6 millió, közepesé 3—4 millió korona között mozgott, míg a silány 500 ezer koronától kezdődött.

közés után boldogan, de mégis keservesen fordult egyik vezető sport emberhez:

— Jaj öcsém, nem tudok haza menni!

— ??

— A nagy drukktól úgy összeszorítottam a térdemet, hogy most nem tudok rálépni.

A II. félidőt a kerület néhány vezető tagja a pesti csapat kapuja mellől ülve figyelve figyelte és boldogan tapsoltak Kelet kiegyenlítő góljának. Mikor azonban a győztes gól is berepült, hevesen ugrott az egyik talpra.

— Nem lehet ezt tovább ülve nézni!

— És állva tapsolt tovább.

Bonyodalmak

a vasárnapi mérkőzéseik körül.

A vasárnapi bajnoki fordulót alaposan megzavarja a zsidó hosszunap. Vasárnap kellene lejátszani Nyiregyháza a DKASE—Ny. Börös mérkőzést, amit az intézőbizottság elhalasztott. A Börös felebbezett, mire ma meglepő gyorsan péntekre összehívták a felebbezési tanácsot. A DKASE semmiképpen sem tud vasárnap kiállni és ha az express összehívott felebbezési tanács mégis kötelezné a mérkőzés lejátszására, a DKASE vezetője nem törődve a következményekkel, lemondja a mérkőzést. — Körülbelül hasonló a helyzet a DTE—DVSC mérkőző körül is, mert a DTE nem tudja szerepeltetni zsidó játékosait és a mérkőzés elhalasztására törekszik. Ha a DVSC, illetve az intézőbizottság nem járulnának hozzá az elhalasztáshoz, úgy a DTE sem riad vissza tekintet nélkül a következményekre, a mérkőzés lemondásától.

A szarvasmarha piacon nagy felhajtás, közepes kereslet mutatkozott. Az árak a következők: vágó marha 8—12, szopós borjú 10—14.000, jármos ökör párja 7—14 millió, fejős tehén 3—7 millió korona.

Darab	Ár	Állás
Dollár	71385 K	72005 K
Angol font	34550 K	34650 K
Hollandia forint	28445 K	28645 K
Francia frank	3379 K	3403 K
Svájci frank	13700 K	13836 K
Léva	516 K	522 K
Csehi korona	212 K	2120 K
Lira	2933 K	2923 K
Lej	23 K	24 K
Dinár	1253 K	1267 K
100 r. märke	16850 K	76996 K
Lengyel márka	11075 K	11275 K
Osztrák korona	10015 K	10063 K

Göblen, neiz stb. munkákra modern **Képkereplő, kárválkeret** úgy kepekre, valamint alicákra nagy választékban **vitész Homoródi (Hampel) Jenő** Kákóci-utca 8. — képkereplő üzve

Kévházaiban, vendéglőiben, fodrásznál követeleje minőség a Debrecen.

KIFOGASTALANUL **fest. — mos. — tisztít** **HRABÉCZY** Széchenyi-utca 18. szám. — Telefon 323. szám.

„Méliusz” könyvkereskedés *felhívja az igen tisztelt szülők és tanuló ifjuság figyelmét dusan felszerelt raktárra.*

Tankönyvek az összes helybeli és vidéki elemi iskolák részére. Polgár- és középiskolai tankönyvek.

Egyetemi tankönyvek minden fakultásra. Saját gyárunkban készült mindennemű irkák, füzetek és rajztömbök dus választékban. Rajzeszközök, zsebtintatartók, vonalzó, rajztáblák iskolatáskák, könyvhordó szíjak, palatáblák, tolltartók, szivacsok, tusok, tinták gombfészek minden színben. — Pontos kiszárgítás.

Legolcsóbb Legtisztább Legtakarékosabb egyenletes fűtés csak gázgyári **kokszzsal** érhető el. **Ne vegyen drága külföldi árut, tegyen próbarendelést a**

gázgyárban 1 mázsa ára 75.000 korona — Házhoz szállítás 4.000 korona és a jorgalmi adó. — 100 mázsán felül nagy árengedmény. **Kedvező illetékesi feltételek!** **TELEFON SZAM : 74.**

NYUGALMAZOTT FŐTISZTVISELŐKBŐL ALAKULT **„Tűz”** FÜTŐANYAG KERESKEDELMI VALLALAT Debrecen Kálvin-tér 19. számú 1. emelet 22. ajtó. (Püspöki palota Nagytemplom felőli oldal) Telefon 553. — Telefon 555.

89.000 K-ért szállít házhoz egy mázsa 1. osztályú 1. minőségű luxus porosz fűtőszemet kedvező fizetési feltételek mellett !!! **Üzemi szén, kétszer mosott porosz kovács-szén.** **Borsodi szén, eredeti bánya áron.** ia. teljesen száraz **bűkk hasáb** és aprított **tűzifa** hasonló árcsú napi áron szereshető be.

Férfi és női angol sapkák nagy választékban Frank Imréné!

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy a Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában, vagy a Csáthy Ferenc r. t. (Piac utca 8.), vagy a Hegedűs és Sándor r. t. (Piac-utca 34.), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szögig 8000 korona, minden további szó 800 korona. — Vas-
tagbetűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 7-88. számú telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Ablakok — minden nagyságban kaphatók — Ablakgyár, Blattner, Sziv-u. 14.

Női modell kalapok jutányosan szerezhetők be Jungreisznál. — Arany János-u. 37. F353

Perzsaszőnyegeket javítani házhoz olesón elmegy Vohannes Voszgaricza, Arany János-u. 50. 563

Varrógépet alaposan javít első lebeceni műszerész, új varrógépek nagy raktára. Keszler A. — Széchenyi-utca 1. 9a

Vaslemezek, székervasalások — Kovács Gyula vasüzletében jutányosan kaphatók. Bika mellett, sarkon. 587

Hölgyeim! Szíves tudomásukra hozom, hogy Párisi angol női szabó-szűcsdiavatermet áthelyeztem Budapest, IV., Szervita-tér 8. alá. Szept. 14-én érkeztem vissza Párisi tanulmányutamból, így módomban van a nagyrésztű hölgyközönségnek legújabb párisi divat-kreációkkal szolgálhatni. Nagybecsű pártfogásukat kérve, maradtam tisztelettel Vidovics István.

Délleti órákra zongora bérbeadó havi 150 ezer koronáért. Cim a kiadóhivatalban. 579

LAKÁS, ÜZLET

Butorozott egy szoba, konyhát kérek. Cim a kiadóba kérek. 8a

Harmadéves gazdász okt. 1-re butorozott szobát keres teljes ellátással. Cim: Harsás Géza, Szatmár-Németi, Rákóczi-u. 40. H299

Központban egy, vagy két szobás lakást keresek. Lelépést fizetek. Cim a kiadóban.

Egy udvaranyiló szobát eleserélek egy szoba, konyhás lakásért, ráfizetéssel. Cim József kir. her. utca 50. hátul az udvarban. 531

Butorozott szobába lakótárs kerestetik. Veres utca 30. 571

Központban, legforgalmasabb helyen, üzlethelyiség, elegáns berendezéssel azonnal átadó. Cim a Tiszántúli kiadóhivatalában. 585

1 szoba, konyha, speiz, lakásigazolvánnyal rendelkezőnek azonnal lelépéssel átadó. Cim Gyöngyvirág-utca 11. 605

Egy jól menő fűszerüzlet, kétszobás lakással és berendezéssel eladó. Cim a kiadóban. 601

5 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségek álló lakás novemberre átadó. Értekezni lehet Verbőczy-u. 10. ügyvédi iroda. 595

Kiadó egy utcai butorozott szoba előszoba, konyha használattal. — Honvéd-utca 9-i. 600

Utcai erkélyes szoba, ellátással kiadó. Hatvan-u. 70. 598

Piac 77. Butorozott szoba, különbejárattal, kiadó. Baloldali emelet. F129

Kétszobás, előszobás lakást, mellékhelyiségekkel, keresek lelépésért. Cim a kiadóban. H329

Utcai butorozott szoba kiadó — a nagyállomási hídnál. Hid-utca 6. H333

Szép butorozott szoba elsejére kiadó infelligens urnak. Vörösmarty-utca 13. H334

Nagyobb üzlethelyiséget keresek megbízásból, a város közepén. Cim a kiadóban. H317

ÁLLÁST KAP

Csemegésítő szedésre, — állandó munkára leányok felvételnek. Jelentkezés Diószegi-ut, Molnár Lukács szőlőtelepén. H318

Pénztároskisasszonyt keresünk. Személyes megjelenés és írásbeli ajánlat eddigi működésről szükséges. Hegedűs és Sándor rt. Piac-utca 34. F302

Német kisasszonyt, 6 éves fiu melé vagy egész napra, vagy akár délutánra felvezek. Hatvan-utca 13. keresztépület. F133

Gyakorlott pénztárnoknőt azonnali belépésre felvesz a Hortobágy-Műmalm Rt. Jelentkezés délután 5-6. F130

ÁLLÁST KERES

Nyugalmozott esendő főtörzs-örmeister pénzbeszedői, raktárnoki, irodai vagy bármilyen bizalmi állást elfogad. H319

Könyvelést és levelezést vállal — perfekt könyvvélő. Esetleg órát is. Cim a kiadóban. 597

Egy nő, ki önállóan kis darabot és kézi munkát csinál, férfi szabó-szűcs hoz ajánlkozik. Cim Timár-utca 31. 596

Egy tanuló felvétetik, Koszt vagy fizetés. Oláh, kocsigyártó, Rákóczi-utca 11. 604

Házvezetőnő, megbízható, magános urhoz, vagy gyermekes özvegy urhoz ajánlkozik vidékre is. Cim a kiadóban. 599

Fiatalkisasszony kereskedősegéd, október 1-re állást keres. Cim a kiadóban. H330

Jobb leány ajánlkozik urházhhoz szobalánynak. Cim a kiadóban. 607

Jobb leány ajánlkozik urházhhoz szakácsnőnek. Cim a kiadóban. 606

Egy cipészsegéd felvétetik. Eötvös-utca 31. 608

KERESLET

Elvesztett nagyállomástól Teleky 13-ig Puskás Róza névre kiállított arképes igazolvány. Megtaláló Teleky 13. alatt jutalomban részesül. F132

Csépke István névre szóló utazási napló, a Miklós-utcától Arany János-utca 14. számig elvesztett. Becsületesen megtaláló szolgáltatassa a Miklós-utca sarki újságárushoz. H332

Egyetemi hallgatóknak tanítást vállalnak. Cim a kiadóban. F130

Házmesternek, szolgának gyermektelen házaspár felvétetik. Piac-utca 10. I. L. F131

ELADAS

Eladó csipkés ágyluzat, 1 paplan lepedő, 2 párnahaj és 1 kapric. Libakert-u. 21. 5a

Bánkon 50 hold föld eladó. Értekezhetni Mester-u. 29. H310

Egy tengeri-göré kiadó. Értekezhetni Márk Endre hízalóban. 512

Több beköltözhető lakással, Késes utca 32. számú ház eladó; ügynökök díjazva. 514

Egy duplafedelű aranyóra eladó, jutányos áron. Kálvintér 5., kereszt épület. 603

Tíz magyar hold prima fekete föld legjutányosabban eladó. Tamási-puszta, Hajdusámsontól 3 kilométer, örök áron eladó. Értekezhetni lehet a helyszínen a tulajdonossal, Somodi Imréné. 602

Hofherr garnitúra, 4-es húzatós, 18 éves, igen jó karban levő, teljes felszereléssel eladó. Csak válaszbélyeges levelekre válaszolunk. Körner Béla örökösei, Hajdusoboszló. H331

Butorok és más tárgyak, elköltö-zés miatt, eladók. Teleki-u. 12. F131

VEGYES

Tűzifa és szén legelőnyösebben beszerezhető Erdélyi tűzifa behozatalnál. Fürdő-u. 2. Telefon 10-93. 12-a

Egy utcai szoba, konyha, lelépés-sel átadó. Cim a kiadóban.

Borsajtó, oszlopos, felsőnyomású, tüzemképes, jókarban levő eladó. — **Bejáró mosónő** felvétetik Lókody étterem. 611

Otengeri szemes, pár mázsa eladó Szent Anna 23., keresztépület. 610

Tollat a legmagasabb áron veszek. Bethlen-u. 54. 609

Eladó ház! Beköltözhető lakással Erzsébet-ut 10. sz. 612

Szoba lakkok árai

Welsz festéküzletében

Hatvan-u. 8.

„Medve lakk“ 1 doboz 36.000 K
„Eibe“ borostyán 1 „ 32.000 K
„inoleum“ 1 „ 32.000 K
„Eába“ 1 „ 26.000 K

Zománc

(Email) lakkok árai:

Marx 1 kgos doboz 36.000 K
Eibe 1 „ „ 36.000 K
Pacific 1 „ „ 32.000 K

Fél és negyed klgros dobozokban kilogrammonként drágább.

Uradalmi tej

hónanszámra kapható, esetleg házhöz szállítva is a

Hajdusági Tejüzem-ben Fűvészkert-u. 8. — Telefon 1206

Sovány sertéseknek NAGYTETENYBEN való **hizlalására** közvetítéssel 80 percentet folyósít és az összes takarmányt e ölegeti a MAGYAR SERTÉS-HIZLALÓ és HUSIPARI Részvénytársaság. Ferencvárosi barakásra 90 percentet folyósítók kamatmentesen **hízott sertésekre és marhákra** Bővebb felvilágosítást debreceni irodám ad, — Bika-szálló, fél emelet. **BARANYI,** sertés és marha bizományos. Telefon 11-71

Patkány

és eger 24 órán belüli kiirtó szabadalmazott irtószerezrel. Nagyon olcsón kapható

STERN

testékezetében, FIAC-U. (1). Békány! szemben.

Ugyanott poloska és sváb bogár irtó szerből nagy raktár.

Részletfizetésre

Ruj és használt kerékpárokat

hitelképes egyének vásárolhatnak heti és havi törlesztésre

Szabó műszerésznel, Magos-u. 25.

10 magyar hold

prima fekete föld

legjutányosabban eladó. Tamási-puszta, Hajdusámsontól 3 kilométerre, örök áron eladó. Értekezni lehet a helyszínen a tulajdonossal, Somodi Imréné.

WELLS NAGYVILAG TÖRTENETE

MAGYARUL

1000 száz illusztrációval, térkép- és grafikonmelléklettel

A ma legjelentősebb írói alkotása, történelem a XX. század szemzőgéből névze a XX. század embere számára. **Világsiker: Az angol és német kiadás 4 millió példányban kelt el. A lexikon-alkotó, 640 oldalas, egész vázsonkötésű könyv ára 665.000 korona** Előzetes megrendelés esetén csak 441.000 K, mely összeg május hótól kezdődőleg havi 63.000 K-ás részletekben törleszthető.

Előfizetéseket elfogad bármely könyvkereskedés vagy a kiadó (Budapest, VII. kerület, Ilka ucca 31. szám.)

Kérjen ismertetőt!

GENIUS KIADÁS